

Bécsben.
vizsgálva és jóváhagyva,
különösen ajánlható, s
ága által elismert szer, a
ajók, görvény-, gömör, fe-
kédek ellen. Egy pa-
yári raktárban Bécs-
ertár és nagyobb vegyes

Dr. Rothschnek V.
orv. gyógyszerész urak
aradon: Nyiri György,
Liman, Jáki A. keres-
Kling József gyógy-
regyházán: Korányi E.,
gyel M. Szolnok: Kec-
sz Samue. gyógyszerész

közönséges tisztátalan
ott Dorsch csukamáj olaj
ülendő, kéretik a n. é.
melyeken — illetőleg a
alható.

résére a schaffhauseni
Dári M. Kolasch Lemberg-

oládé
S-féle
de

si bántalom és

tasaa

k és a lesoványodásnál
sapkór és vérszegény-
yös. — 20 év alatt 58
kir. udv. szállító ur, a
nat csokoládé gyárában.

ról.

hítottam magamat oly-
k csak egyszer láttak,
tam a Szepességet, zord
lattal bíró Budapestre
használtak, menedéket
dó mulva könnyebbélt
és állapotom annyira
A midőn el nem mu-
közönségnek ajánlani,
nyilvanítani és maradok

Wozalka Ferencz.

ez, továbbá Riekl József
— Nagyvárad: Jánky
el. Továbbá minden na-

pi sör

ital szabadalmazott

el

ALZSAMA

al a nyirtábol folyik, a legki-
még ezen nedvből a földből
akkor nyer még csak majd-

te ugy már a következő reg-
ber és lány lesz.

előhelyeket lesimítja; a bört
ét, májfoltot, orr vörösséget,

frt 50 kr.

részről Budapestén, Pozsony-
stván gyógyszerárbaú. Zág-

Bécsben.

kamatu

összegekben kap-
natu terhek át is

Ádámsz Arnold

debreczen, rózsater 16. sz.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.
Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hatáskorú pelti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a debreczeni
hirdetéseknél alku szerinti a 1. sz.
v. 6. sz. 4. sz. 2. sz. 3. sz. 4. sz. 5. sz.
Egyedül minden külön bejár-
tásért 30 kr.
„Nyitlér”-ben megjelenő közle-
mény minden pelti sora 20 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHÉR-
MAN H. könyv. iróházában is.
Négy nélkü vagy bérmentésnél
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

A 22-ik §.

Ugy gondolok előzetesen, hogy a képviselőháznak a középiskolai törvényjavaslat tárgyalásának legalább is egy hét alatt vége lesz. De ime, a hét lefolyt, s még az általános tárgyalás sem fejeztetett be. Természetes, hogy ily nagyobb szabású s kiválóbb fontosságú tjavaslat minden egyes része szerves összefüggésben áll egymással, s így nagyon megfontolandó, hogy általánosságban elfogadtassék-e a szónyegen levő törv.-javaslat vagy nem? S ha már egy sarkalatos elv van lefektetve a javaslatban olyan, a mi alapos kifogás alá eshető, azt már egészen sem lehet elfogadni, mert egy törvény olyan, mint a gép, a melyből ha csak parányi szegyet veszünk is ki, összeomlik, vagy működésre képtelenné válik.

Ily lényeges szeg gyanánt tekinthető a tárgyalás alatt levő középiskolai tjavaslatban a 22-ik §.
Nézzük csak, mi van ebben? A felekezeti intézet érettségi vizsgálatához a valóság és közköztudásügyi miniszter biztosa rendel ki, mely okból köteles az illető iskolai főhatóság az érettségi vizsgálat idejét legalább egy hóval előbb a miniszternek bejelenteni.

S furfangos módon nem ad ennek a miniszteri biztosnak a törvényben rendelkezési jogot, de kiköti, hogy a miniszter által megállapított vizsgálati utasítás megtartására köteleztetik. Együttal a kiküldött miniszteri biztos megtagadja az érettségi vizsgálatról szóló bizonyítvány aláírását, ha meggyőződött arról, hogy a jelen törvény intézkedései és a miniszter által megállapított vizsgálati utasítás meg nem tartattak.

Ennél még tovább is mehet a miniszteri biztos. Megtekinti az érettségi vizsgálatához szerkesztett írásbeli dolgozatokat. Jelen van a szóbeli vizsgálaton, s joga van minden tárgyból minden tanulóhoz kérdést intézni. Részt vesz a vizsgáló testületnek mind az írásbeli, mind a szóbeli vizsgálat eredménye fölött tartandó tanácskozásában. Aláírja az érettségi bizonyítványokat, melyek ez által államérvényessékké válnak.

Ime, a törvényjavaslatnak ez az egyik gyönyörű rendelkezése. Vajon nem méltó-e

telhát a felháborodás különösen a prot. felekezetek közt, midőn ily rendőri beavatkozást akar iskolákra a miniszter erőszakolni?

Gondoskodva van arról is, hogy ez ne tartozzék a kath. iskolákra. Már maga a javaslat is kimondja, hogy ezek viszonyai a törvény által nem érintetnek. E sokféle magyarázható kijelentés zavarba hozhatja az embert első tekintetre, mert jezsuita okoskodással azt értheti ebből, a mit akar. De a heti tárgyalás folyamán kiütötte magát a szeg a zsákból, s épen tegnap Thaly Kálmánnak sikerült a nyulat a bokorból kiugrasztani, hogy egy, a javaslatot pártoló kath. vallású képviselő kijelenté, hogy a kath. iskolák — államiak.

Ezen fordul meg a kocka. Tehát csakugyan nem fognak a kath. iskolák semmi nemű tekintetben a most tárgyalás alatt levő tjavaslatnak törvényerőre emelkedése után a törvény rendelkezései alá tartozni. Ezek államot alkotnak az államban. Mintha nem is ehaza földén léteznének.

Kell-e ennél nagyobb sérelem a felekezetekre nézve? Vajon nem jogosult-e az égbe kiáltó panasz a lelkiismereti szabadságot hirdető prot. felekezetek részéről, midőn ők tétetnek a haza ellenségeiért, a tulkapó nemzetiségekért kivételes helyzetbe?

Nem azt akarjuk mi, hogy minden felekezetre külön törvény alkottassék. Hanem azt, hogy egy törvény alatt álljon minden felekezet, még a katolikus is. De a míg a törvényhozás ebben az irányban nem csinál határozott törvényeket, addig nincs jog a magyar protestánsoknak nagy alkotások és kitartó küzdelmek árán szerzett sarkalatos törvényekben gyökerező szabadságbiztosítékait lerombolni a kath. felekezet előjogai kiemelésével.

Igenis, nincs joga senkinek az ősi szerzeményt elpazarolni, mert a köztörvények szerint is, a tekezől gyermeket gondnokság alá helyezni, s az ilyenek által csinált adás-vevések nem érvényesek. A képviselőház jogainak letéteményese. Ezeket neki gyarapítani igen, de elfecsérelni nem szabad. Így értjük mi a törvényhozó feladatát.

Tudjuk azt is, hogy minden törvény örökké nem élhet, s egyiknek vagy másiknak az idő szelleme szerint változni kell.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A tivorányi-kastély.

I.
Kuvik! Kuvik! ...
A Tivorányi-kastély körül rémületes hahogással repked az éji madár, meg-megcsapkodva sötét szárnyaival a kivilágított ablakokat. Tivorányi Márton babonás félelemmel hallgatja a vész-tójszó hangokat s ijedten kap fegyveréhez, hogy lelője azt a csunya madárt, mely szerencsétlenséget jósol az ő háznak.
— Eh! balgaság, — kaczag fel haragosan. A világosság csalja ide; hadd hahogjon, ha kedve tartja, miért félek tőle?
De azért még se tud megnyugodni. Kinyitja az ablakot s haragosan kiált le a sötét éjszakában kovájgó madárra:
— Hess! te csunya állat, hess! Menj az ördögbe; ne zavarj itt az éjszaka néma csendjét.
Kuvik! Kuvik! ...
Tivorányi Márton dühösen emeli fegyverét arczához s odaló, a honnan a hangot véli jönni. A fegyver nagyot dördül s a kastély ura elégedetten teszi le azt kezéből.
— No! most tudom elment a kedved a kuvikolástól, te gyászmadár! Ha ha ha! még az én kastélyom körül mer kószálni!

Kuvik! Kuvik!
Tivorányi Márton borzadva tántorog vissza a nyitott ablaktól, midőn egyszerre kacaj hasítja át a léget s egy kőrövendő hang kiált fel hozzá:
— Félsz Tivorányi Márton, félsz? No lám, hát még a gazdagok is megtudnak ijedni

egy közönséges madártól; pedig te azt mond-
tad, hogy nem ijedsz meg senkitől! ...
— Elhallgass atkozott boszorkány! —
kiált Tivorányi összeszedve magát, mikor a
hang tulajdonosát felismerte.
— Ugy e? És aztán miért hallgassak el?
Eleget szenvedtem tőled, arra, hogy most már
el ne rettentsem semmi szavad ... Csak löj
bolond a levegőbe! Fegyvered nem fog találni
senkit, mert ez el van atkozva!
— Meglátjuk, kiált fel Tivorányi s a
hang felé sűtő fegyverét.
— Haha! nem mondtam, hogy meg van
atkozva. A fegyver, mely kioltá ferjem életét,
mely földönfutóvá tette egyetlen fiamat, atko-
zott iesz mindaddig, míg igaz ügyben nem lesz
kivonva!
Tivorányi megsemmisülten rogyott kar-
székébe.
— Legyen atkozott azon óra! melyben
megismertelek, nyűszörgő elaláltan. Atkozott a
percz, melyben szenvedélyemtől elragadtatva
nyomorult férjedre emelém kezemet! szőlj, mit
kivánsz? kérd felet vagyonomnak s odaadom,
csak nekem békét hagyj!
A nő odament a nyitott ablakhoz s ke-
serűen nézett reá a férfira. Összeránczosodott
arczán még meglátszottak a hajáni szépség
nyomai; kopott kendője alól hajdan fekete,
most öszevegyült fűrtök kandikáltak elő.
Alakja, megtartása meggyőnyedt a fájdalom
alatt, csak fekete szeméből sugárzott még if-
júti tűz.
— Mit kívánok Tivorányi Márton, mit?
A mit én kérek tőled, azt te ugy sem adhat-
nád meg. Ha vagyonodat kérném, annak felet
eltagadnád előlém, és sokkal fősvényebb vagy,
mintssem hogy egy krajczárt kidobnál azért,
hogy tölem megszabadulj. Nekem a ferjem
kell; add azt vissza és nyugodt lélezzél tő-

Ugyde a jogegyenlőség eszméjének létesí-
tése volna mindig az irány, a mely felé
haladni kellene. A kiváltások osztogatá-
sának kora lejárt. S az átmeneti korszak-
ban is csak a történelmi jogoknak van ér-
téke, mert ez biztos alap. Ezeket a joga-
kat kívánja pedig fentartani a prot. fele-
kezet, midőn azokhoz szorosan ragaszkodik.
Gondolkodóba esett a kormánypart is
a jográló 22-ik §. felett s azt tanácsko-
zás tárgyává tette. Ha még van lélek Ti-
sza Kálmánban, ráparancsol vakon enge-
lmeskedő pártjára, hogy azt az atkozott
rendőri szerepet nem engedik gyakorolni a
prot. iskolákban a kath. miniszter részéről.

Ha Tisza multjára visszagondol s lel-
kiismeretének szavát nem hallgattatja el,
akkor fegyelmzett pártjának megtiltja, hogy
a legmagasabb felekezetet, a protestánsok
érdekeit s jogait csorbítsa.
De hát mi már Tisza Kálmánban rég
óta nem bizunk, mert Thaly szerint, mióta
bécsi szeletekkel él, az óta nem akarja ő
tudni, mi hol fáj a magyarnak? Hanem
még reménylünk az igazság elmaradhatlan
győzelmében. S ekkor a tjavaslatból el fogja
fuvni a szél a 22. §-t.
Ha pedig törvényerőre emelkednék az,
akkor is Thalyval együtt küzdünk ellene
minden törvényes eszközzel.
Legyen igazság, vagy vesszen a világ!

Debreczen, márc. 10.
— Az orsz. függetlenségi párt elhatá-
rozta legközelebb tartott értekezletén, hogy a
párt márcz. 15-én társas ébédet rendez.
— Andrásy gróf tegnapielőtt annapelét hatvan-
dik születésnapját. Ez alkalommal a király és királyné
is üdvözlő táviratot küldtek Andrásynak, ki oly oda-
adással szolgálta az ausztriai házat.
— Ujítason tör i a fejét Kemény Gábor
közlekedésügyi miniszter. A postatisztviselők
csoportosítását szándékozik keresztül vinni, s
ezáltal megtakarít — 20 ezer frtot. Hja! a
krajczárokkal gazdálkodni kell!

Csángó-magyar egyesület.

(Alapszabály-tervezet.)
1. §. Az egyesület czime: Csángó-magyar
egyesület. Székhelye Budapest.
2. §. Az egyesület czélja: A keleti hatá-
rainkon túl lakó magyarok érdekeinek felkaro-
lása, és visszatelepítésüknek előmozdítása se-
gélyezés és közvetítés útján, minden oly tevé-
kenység kizárásával, mely bármely idegen ál-
lam szuverenitási jogait vagy lakóinak állam-
polgári kötele-ségeit érintené.
3. §. Az egyesület tagjai (férfiak és nők)
Alapító, rendes és tiszteletbeli tagok. 1. Ala-

pitó, ki legalább 50 frtot fizet belépésekor. 2.
Rendes tag, ki 5 évre évi 3 frt fizetésére kö-
telezi magát. 3. Tiszteletbeli tag az, a ki az
egyesület céljaihoz nagyobb pénzadózattal
járult, vagy azok előmozdítása körül, az igaz-
gatónács intélete szerint, más uton kiváló ér-
demeket szerzett.

4. §. Az egyesület ügyeit intézik, annak
tisztségviselői, igazgatónácsa és felügyelő bizott-
sága. Az igazgatónács, az elnökségen és
tisztségviselőkn kívül, 24 tagból áll. Az egye-
sület tisztségviselői: egy elnök, két alelnök, egy
titkár, pénztárnok és ügyész.
5. §. Az elnökség, az igazgatónács és
a felügyelő bizottság közgyűlésen választanak,
és pedig az elnökség és a 3 tagból álló fel-
ügyelő bizottság 3 évre. Az igazgatónács
tisztségviselői minőséggel nem bíró tagjainak egy
harmada három év után kisorsoltatik és 8 tag
beválasztatik. A titkárt, pénztárnokot és ügyészt
az igazgatónács választja.

6. §. Közgyűlés. Ezenkint egy közgyűlés
tartatik az év első negyedében. A közgyűlés
megtartásának napját az igazgatónács hatá-
rozza meg, és gondoskodik kellő időben ki-
hirdetéséről. A közgyűlés tárgyai: az elnök-
ség, az igazgatónács és a felügyelő bizottság
mindennemű előterjesztése, az alapszabályok
megváltoztatása és a választások eszközlése.
(5. §.) A választások vagy elnöki ajánlat foly-
tán, közfelkiáltással, vagy ha 10 tag kívánja,
titkos szavazással történnek. Az egyesület
esetleges felosztása s ez esetben az egyesületi
vagyon hovaforodítása iránt szintén a közgyű-
lés határoz. A közgyűlés minden egyesületi
tag szavazási joggal bír, választó és megvá-
lasztható.

7. §. Az igazgatónács havonként egy-
szer, de szükség esetében bármikor tart ülést.
Három tag kivanatára az elnök, vagy akadály
esetében egy alelnök köteles igazgatónácsi
ülést tartani. Az igazgatónács határozatké-
pes, ha az ülésen a tisztségviselőkn kívül há-
rom tag jelen van. Az egyesület céljainak
megvalósítására vezető mindenemű tevékeny-
ség az igazgatónács feladatát képezi. Az évi
számadásokat azonban a közgyűlés elé ter-
jeszteni tartozik. Az elnökségnek, valamint az
egyesület többi tisztségviselőinek hatáskörét és
saját ügyrendjét az igazgatónács határozza
meg. A felügyelő bizottságnak feladata a
számadások felülvizsgálata képezi.

8. §. Az igazgatónácsnak jogában áll, a
hol és a mikor szükségesnek tartja, vidéki
bizottságokat szervezni és azoknak hatáskörét
megállapítani. A kiküldött bizottság Apponyi
Albert gróf, Bánffy Béla gróf, dr. László Mi-
hály, Szerémi Odescalchi Arthur herczeg.

Törvényhozás.

Budapest, márczius 8.
A képviselőház ülésén az előzetes beje-
lentések után személyes kérdések jöttek szóba,
először felszólt M o c s á r y Lajos s aztán
T h a l y Kálmán, mindkettő felremagyarozott

geszteljelek ki irántam, s én mindent elfogok
követni bocsánadért!

— Bocsánatodért? ... Arra ne számolj,
nekem boszu kell ... De mégis, mondá —
mialatt arczán ördögi mosoly vonult át — meg-
nyerheted azt egy feltétel alatt.
— Szőlj, mi az? s én meg fogom csele-
kedni!

— Te nem szeretted soha senkit Tivor-
ányi Márton, csak a pénzt és egyetlen leány-
nyodat. Fénzedet tartsd meg magadnak s add
át nekem leányod és szent a beke.
— Leányomat? megörülte? Mit akarnál
te leányommal?
— Az az én dolgom. Zsombai Lőrincz
haláláért s fiam elűzetésért nem sok egy Ti-
vorányi ilka.

— Asszony! te rosszat forgatsz elméd-
ben, jöjjön bár maga a pokol ellenem, döntse
házamat romba a földrengés s ellenek irtózta-
tós harca vegyüljön küzdelmeimbe: — én
még akkor is megtudom oltalmazni leányomat
Hah! te leányomat akarod férjedért? Vigyázz,
mert ha legkisebbt téssz elene, ugy jársz
mint férjed, sőt iszonyatosabban!

Most már az igazi Tivorányi Márton lett
ismét, a vakmerő, szenvedélyeiben határt nem
ismerő ember!
— Haha! — kaczagott fel Zsombainé
— még te fenyegetsz engemet! No hát jól vi-
gyázz, mert a mily igaz, hogy Zsombainé a
nevem: — oly igaz az is, hogy boszut illok
ferjemért s leányod elvesztése fogja a legna-
gyobb sebet ütni sziveden, mely be nem fog
gyógyulni soha.

A nő kaczagva távozott el a sötét éj-
szakában.
Tivorányi megdermedve nézett utána.
Ettől a percztől fgva engesztelhetetlenül gyű-

— Lina! — ordít fel a férfu ne, tovább
mert ismét eltalállok feledkezni magamról! ...
— Csak rajta! én nem rettegem hara-
godat!
A férfi némán hajtá le fejét.
— Mond szolt könyörögve — mivel en-

szavainak helyreigazítása végett. Ezekre Rakovszky István felelt.

Ezután megkezdett a középiskolai javaslat tárgyalása.

Helpy Ignác Herman Ottó különvéleményét pártolja és nem fogadja el a benyújtott törvényjavaslatot általánosságban sem és pedig nem fogadja el tisztán tanügyi szempontból; politikai vagy szabadelvűségi szempontból, a mennyiben e törvényjavaslatban negációját látja a tulságos centralizációnak, a mely azon az 1. §-tól az utolsó végighúzódik: nem fogadja el a protestáns autonómia tekintetéből, még pedig nem felekezeti, hanem tisztán magyar állami szempontból (Élénk helyeslés a szélső baloldalon) és végre nem fogadja el a nemzetiségi szempontból, mert azon intézkedések, melyek e törvényjavaslatban ez irányban tartalmaztatnak, részint egészen feleslegesek, részint pedig nagyon is kevesek. Csodálkozik, hogy a katolikus képviselők közül senki sem szólalt fel a protestáns autonómia védelmére. Elfogadja Herman hat. a javaslatát. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Ezután hosszabb beszédben Berzeviczy Albert szólt a javaslat mellett és Kaiser János a javaslat ellen, mire az ülést véget ért.

Budapest, márcz. 9.

A középiskolai javaslat feletti vitának ma volt ötödik napja. Első szónok Leszkó István volt, ki igen gyöngye beszéddel kelt védelmére a javaslatnak. Szónok polemizálva Thaly Kálmánnal, a pápát védelmezte Thaly ellenében, mint a kinek oly sokat köszönhet Magyarország.

Thaly Kálmán: Miután személyesen sértőleg támadtattam meg, méltóztassék megengedni, hogy azokra, a kiket a t. képviselő ur felhozott, röviden felelhessek. (Halljuk!) Azt, hogy intoleráns és elfogult vagyok-e, megdudhatná a képviselő ur, ha nem volna elfogult, a Rakovszky képviselő urnak adott válaszból, melyben hangsúlyoztam, hogy soha törvényesen bevett felekezeti nem bántottam, nem akarok bántani, sőt ugyanazon jogokat mindenkor szívesen óhajtanám a katolikusoknak és más felekezeteknek adni, mint a melyeket az én felekezetem élvez. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ezt részéről szükségesnek tartottam a képviselő urnak megmondani, bár hiába mondom, mert a t. képviselő ur nem akar róla tudomást venni. A felekezeti elfogultságról és az intoleranciáról szóló vádat tehát egyszerűen visszaváltoztam a t. képviselő urnak. (Mozgás.)

A mi továbbá azt illeti, hogy mit köszönhet Magyarország a pápának, abba nem bocsátkozom bele. A csalhatatlanságra vonatkozólag pedig figyelmeztetem a képviselő urat, hogy akkor még nem tekintették a pápát, mert ez egy újabb találmány... csalhatatlannak.

Miehl Jakab: Nem találmány; az dogma! (Mozgás a szélsőbalon.)

Thaly Kálmán: Továbbá köszönheti nekik Magyarország a várnai veszedelmet és az esküszegést. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Utána Prónay Dezső báró szólt a javaslat ellen didaktikai, felekezeti és nemzeti tekintetből. Hangsúlyozza, hogy mert az állam kevesebbet áldoz a középiskolákra, mint a felekezetek: a jogokból is csak kevesebbet követelhet magának. Végül határozati javaslatot ad be, mely szerint a közoktatásügyi miniszter utasítatik, hogy tanulmány tárgyává tegye, hol kellene az erdélyi részekben 2-3 állami középiskolát emelni és ezek költségét az 1884. évi költségvetésbe vegye fel.

Prónay élénken beszélt a ház részéről nem egyszer helyeslésekkel találkozott. Beszéde általános hatás tekintetében ritkítja párját.

lőlte azt az asszonyt s házat jobban őrizte töle mint a tűzöl!

II. Szomoruan folytak szegény Tivorányi Ilka napjai. Hej pedig mint szeretett volna szegényke mulatni; de nem hagyta az a vén komor apja. Nem volt senkije, a kivel apró titkai közölhetne volna. (Mert ne tessék gondolni, hogy egy 16 éves leánykának ne lettek volna titkai már, a mult században is voltak bizony olyanok, amár még akkor nem voltak nálunk felsőbb leány-iskolák, hol megtanulhatták volna akkori leányzónk a szerelmet ismeri.) Igaz, hogy apácskája szerette őt, de feltette is, és sokszor elmondogatta kis leánykájának.

— Ejl' minek az a táncz, muzsika; kicsiny vagy te még akkor! Menj pillangót kergetni a kertbe: — az a gyermekek mulatása.

Iluska buzavirág szemeiből egy köny gördült alá titkon, de hamar letörle azt s akaratosan rázta meg fejcsékjét, melyről gyönyörű két tömött hajfonat ömlött alá egész a sarkáig.

— Ugyan édes apám, ne tessék már engemet oly kicsinynek nézni; hiszen már belőtöttöm a 16 esztendő... aztán lássa, nem illik már hozzám az a pillangó-üzés, szeretnek valami komolyabbal foglalkozni.

— No jó te kis bohó! Majd hozatok a mátrai-kolostorból egy barátot, a ki megtanítson tégedet hárfánizni, dalolni: aztán ha lesz kedved, majd megtanulhatsz tőle francziául is.

Szóltak még Prónay Gábor, Göndöcs, végül Hojtsy Pál, ki a különvéleményt pártolja.

Lefoglalt röpiratok.

Budapesten történt. A „Füstölő” című antisemita irányú elzáraskiadványában, mely Bartalics Imre Esterházi-utca 12. szám alatt levő nyomdájában van, ma délelőtt Cséry Kálmán vizsgálóbíró, egy írrok és egy hivatal-szolga kíséretében megjelent és ott „Szózat a magyar néphez” című röpirat összes példányait (körülbelül 2000 darabot) lefoglalta. A lefoglalásra Cséry Kálmán 6701. szám alatt a következő végzés adta ki: „Kozma Sándor kir. főügyész indítványára Bartalics Imrének megjelent „Szózat a magyar néphez” című röpiratban állítólag foglalt sajtóvétség miatt a sajtóügyi vizsgálat elrendeltetik, minthogy az inkriminált röpiratban a btk. 172. §-a második bekezdésébe ütköző bűncselekmény jeleségei fonforogni látszanak, továbbá azért, minthogy Bartalics Imre nyomdájára ezen bíróság előtt 1349. és 1350. sz. alatt folyamatban levő sajtóügyi vizsgálatok tanúságaként hason bűncselekményt tartalmazó nyomtatványok előállítását és terjesztését programszerűen folytatja, — a fentuevezett röpirat lefoglalása és zár alá vétele a sajtóvétség felett itélendő esküdtzések felállítására tárgyában az 1867. május 17-én 17. szám alatt kelt igazságügyi-miniszteri rendelet alapján elrendeltetik.” — A „Szózat a magyar néphez” című röpirat inkriminált passzusa így hangzik:

Végre jól jeyezed meg keresztény magyarom: Zsidótól pálinkát ne végy semmi áron! Sőt, ha erőszakkal töltene szájadba. Köpjed a zsidónak csudra pofájára! Fekszinos borával ne mérgezd meg magad, Mert korai halál hamar sirba ragad, Semmi élelmi szert ne végy a zsidónál, Mert a zsidó minden piszkot összezagyvál, Azt mondván magában: Jó ez a jójoknak, Hogy a földről hamar mind elpusztuljanak! Mi pedig azt mondjuk magyar keresztények: Ha mi jójok vagyunk, zsidók jai ti nekitek! Földmunkát már nekitek minden szolgálatot, Szép Magyarországból, hogy kipusztuljatok! És menjetek vissza, honnan kijöttetek! Palesztina legyen urt pizkos fészketek!

A röpirat szerzője az Egyetértés értesítése szerint — Simko nevezetű kath. plebános.

Külföldi dolgok.

A Duna-értekezlet a tegnapi nappal befejezte működését. A jegyzőkönyvet aláírták s azt mondják rólok, hogy rendkívül terjedelmesek. Oroszország győzelme mindenki teljesnek tartja, mivel minden látszólagos concessio daczára a Kilia-ágot mégis elvonta az európai ellenőrzés alól.

Angolkörökben az a nézet uralkodik, hogy Dufferin Egyiptomból rövid időre Konstantinápolyba fog jönni, azután pedig szabadságra megy Londonba, de konstantinápolyi állomását nem fogja ismét elfoglalni. Hirlik, hogy Bécsbe fog menni, mint Sir Henry Elliot utódja, a ki pétervári nagykövetté fog kinevezetni.

A „Debrecezen” távirata.

Budapest, márcz. 10. A „Függetlenség” tegnapi számában megjelent nyilatkozatomat át kell venni. Hentaller.

Nyilatkozat. A Debrecezen Ellenőr márcz. 7-iki számában Vértessy Arnold aláírásával egy a Debrecezen szerkesztőségét sértő cikket jelent meg.

En Lits Gyula és Verhovay Gyula urakat felkértem, hogy nevében Vértessy Arnold urtól, ha ezen nyilatkozatával személyemet is sérteni kívánta elégtételt kérjenek.

Hogy is ne! tán, hogy Zsombainé mndj elboldondítsa a fejét s szövetkezzék vele az Ilka megfontására. Nót pedig csak nem fogadhat leánya mellé; hiszen világletebe nem sok asszonyval rokonszenvedett s most majd leánya kedvéért eltűrnön kastélyában egy asszony-személyt. Isten őrizzen tőle!

Tivorányi Márton egyszerre csak elkezd vallásos lenni. Kastélyában kápolnát építtetett s oda az atyák ajánlatára elhozta udvari papul Pongrácz pátert, a ki ugyan még fiatal volt, de hát — barát s aztán nagyon csendesvértnek mutatkozott.

— No páter! tudsz-e hárfánizni és dalolni; mert ha nem, akkor hiába hoztalak ide!

— Az én uram adta nekem az erőt, — hogy elsajátítsam mindezen profán dolgokat, a nélkül, hogy ez által lekem az ő tisztaságából valamit elveszített volna. — válaszolá kenetteljesen Pongrácz barát.

— No azért kértem — mondja Tivorányi — mert ezután az leend legfőbb kötelességed, hogy a mesterségekre megtanítsd Ilka leányomat. Így legalább lesz valami foglalatosságod.

A barát alig titkolható el örömet. Szemei egyet villantak, ajkai miútha azt susogták volna vesztjósloán:

— Az ördög is segítségemre van! Vigyázz leányodra Tivorányi Márton, mert bizony mondom, hogy oly kezeze bíztad a galambot. Apámnak ártatlanul kiomlott vere boszuért kiált és én nekem ne legyen nyugalomam a sirban sohasem, ha meg nem boszulom őt!

Folytak a dolgok szép csendesen, a nélkül hogy a barátunk alkalmá lett volna fenyegetéseit bevaltani. (Vége köv.)

Segédeim ily értelemben távítottak is Vértessy Arnold urnak. Ily felhívásra minden lovasias ember csak nyitán válaszolhat, vagy megmondja, hogy sérteni akart, és akkor megnevezi segédeit, vagy kijelenti, hogy sérteni nem akart.

Vértessy Arnold ur azonban a nyílt válassz helyett lovasias érzületének hü tükreként a következő sürgönyvel válaszolt: „Sértő nyilatkozataim azokra vonatkoznak, kik a Tölvölgyi-Hentaller-ügy elintézése alatt és után lovasiasság szabályaival meg nem egyeztethető módon írtak a Debrecezen. Vértessy Arnold.”

Ez alapon kijelentem, hogy én Vértessy Arnold urat olyanakk tekintem, a ki tetszelegni szeret ugyan lovasiasságával, de a kard ele elől kétértelmű nyilatkozatok mögé rejtőzik.

Budapesten, 1883. márcz. 8. Hentaller Lajos, országgy. képviselő, mint a Debrecezen felelős szerkesztője.

UJDONSÁGOK.

A függetlenségi kör holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja saját helyiségében a kulcs közgyűlést. Felhívtnak az aláírt tagok minél számasabb megjelenésre. Ugyanekkor ejtetik meg a tisztújítás is. A 42 választmányi tagra a szokásos módon beadandó szavazatok szintén ekkor vétetnek be. Tagokul még folyvást aláíratkozhatni a kör helyiségében, az ujonnan aláírt tagok a közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak. Polgárok! Egyesüljünk!

A tisztántuli helv. hitvallásu ref. egyházkerületben gr. Dégenfeld Imre halála által megüresedett főgondnoki állásra, mint bennünket értesítenek, a Tisza Kálmánhoz közel álló körök eleinte magát Tisza Kálmánt akarták kandidálni, de a kandidálás nem találván visszhangra, Tisza Lajos nevét vetették fel. Ennek már több választója akadt volna ugyan, de mégis nagy kisebbségben maradt. Id. gr. Ráday Gedeon nevét kezdték tehát hangoztatni, s mikor e körül se sorakozott biztos többség, Ujjalussy Miklóst szemelték ki. A sok kandidálás azonban csak a zavart növelte, a nélkül, hogy a győzelmet biztosította volna. Az autonómia szigorú hívei megragadták a kedvező kalmat és Vályi János körül tömörülve, a traktusokban észlelt hangulat kétségtelessé tette győzelmét.

Azonban Révész Bálint okul adván, hogy a megkezdett választásnál hibák fordultak elő, azt megszüntette, s a választásoknál állítólag előfordult hibák felett itélni és az újváasztást elrendelni ápril 24-re egyházkerületi gyűlést hívott össze.

Hálanyilatkozat. Mindazon igen tisztelt jó barátok s ismerősök, társulati s egyleti tagok s általában a nagy közönség, kik felejtethetetlen emlékü jó apám, néhai Vecsey Imre temetésén megjelenve, családunk mely gyászában osztozni kívántak s ez által pótolhatatlan veszteségünk felett érzett nagy fájdalomkat egyhiteni kegyeskedtek: fogadják legőszintébb s legforróbb köszönetünket. Debrecezen, 1883. márt. 10. A gyászoló család nevében: Vecsey Imre.

A nagybecskerekeli egyház felépítésére megindított gyűjtések czéljából, Szalay József körútját folytatva — Uszodáról, hol febr. 13-án gyűjtött 84 frt 86 kr., 16-án Sz. Benedekre ment, hol 70 frtot gyűjtött, február 18. és 19-én Halason gyűlt 450 frt 87 kr., február 22-én Pakson 62 frt 70 kr., febr 23-án Duna-Szent-Györgyön 49 frt 51 kr., 24-én Faddon 16 frt 10 kr., 25-én Szegszárdon 95 frt 99 kr., 26-án Ócsényben 83 frt 37 kr., 27-én Décsen 102 frt 86 kr., 28-án Pilisen 29 frt 1 kr., mártius 1-én Alsó-Nyéken 43 frt, 2-án Kölesden, 3-án Kadacson gyűlt 25 frt 95 kr., 4-5-én N.-Doroghon 62 frt 56 kr., 6-án Madocsán 95 frt 74 kr., 7-én Böleskén 96 frt 72 kr., 11-én pedig Kun-Szent-Miklóson fog gyűjtteni s ezzel ez idei 2-ik körútját befejezi. Az eddig, a nagybecskerekieki számára begyűlt összeg 12,048 frt 15 kr.

Vecsey Imre emlékére, mint újabban értesülünk, a koszorúporhoz kegyeletes megemlékezésükkel hozzájárultak még az említettek kivül: Szikszay Lajos és neje „tisztelétünk jeleül” felirattal; Hegedüs István „tisztelete jeleül” tett koszorut a gyászos ravatalra.

Egyházi ügy. A debreczeni egyház-megye 1883. évi jan. 11-én tartott ülésének jegyzőkönyve kinyomtatva beküldetett hozzánk. Közöltük már az ott előfordult dolgokat s így a jegyzőkönyvet csak tudomásul vesszük.

Színházunkban ma lesz jutalomjátéka H. Daucz Ninának. A jeles művésznő jutalomjátékát ismételve ajánljuk a közönség figyelmébe.

Tízéves találkozás. Tíz éve volt tegnapeste, hogy tizenhárom fiatal ember szopogatta az árpalevet s majd az érmeleki bakart a Vilmos-féle vendéglőben. Fialatok és diákok voltak. Egyszer eszökbé jutott a jövő s rajongva beszéltek arról, hogy ki minőnek képzele azt? Megegyeztek aztán hogy 10 év múlva összejönnek. És elment egy helybeli hírlapíró, a többi c s n d e s e m b e r r e lett. Meghaltak. Ötöt elvitt az 1873-iki kolera. Öt mellbe-tegesség áldozata lett. Kéthő öngyilkoságot követett el. Érdekes, hogy a gondatlan ifjak tré-

fából az jelölték ki első halottuak, a ki tul-élte őket.

Egy tanfelügyelő, a ki kötelességét teljesíti. Kiss József, hajdu-megyei kir. tanfelügyelő a népnevelés előmozdítása iránti nemes buzgalmának ismét fényes és dicséretreméltó jelet adá. Arról értesülvén, hogy a helybeli izraelita vallásánodában 51 olyan szegény gyermek is van, kiket szüleik részint nagy szegénységök, részint pedig keresetkeptelességök miatt a közoktatási törvényben tanítás végett elrendelt népiskolai tantárgyakra nem taníthatnának, megragadta a kezdeményezést, hogy szegény tanulók e folyó 1882/3-ik tanévkor még hátra levő részben egy képezdei tanuló ifju által taníttassanak. És mivel e tanérvő díjazására alap nem létezik, a tanfelügyelő egy általa kiállított és az izraelita közönséghez intézett meglehetősen hangu felhívásban kéri fel a helybeli izraelitákat arra, hogy a megkívánható pénzüsszeg előteremthessék közreműködjenek. Az e czéla elrendelt gyűjtés eszközlésével Jakabovics Gyula iskolai bizottsági tag bizatott meg.

Nem Krecsányi, hanem Mannsberger nyerte el a budai szinkört. A magyar színesegyesület véleményében Krecsányit ajánlotta, a ki jelesen szervezett társulata és személyes tulajdonánál fogva leginkább képesítve van a főváros igényeinek kielégítésére. A tanács ennek alapján azt javasolta, hogy a szinkör a földesuri jog czimen fizetendő egy drb aranyért engedtessek át, kizárólag magyar nyelven rendezendő előadásokra. A főváros szerdai gyűlésén Schelik Károly, tekintve az aradi szegény színészek sorsát arra kérte a közgyűlést, hogy a budai szinkört ne Krecsányinak, hanem Mannsberger igazgatójának engedjék át. Elnök szavazására tüzte ki a kérdést a közgyűlés 78 szavazattal 58 ellenében az aradi színház leégése által károsult Mannsberger igazgatójának engedte át a budai szinkört.

Közgyűlés. A „KERESKEDŐ IFJAK önképző-egyesülete” holnap vasárnap délután 2 órakor tartja rendes évi közgyűlést.

Foltényi Vilmos. Alig van ember Debrecezenben, ki e derék öreg urat ne ismerné. Hiszen neve több mint 20 év óta van forgalomban Debrecezenben. E nagy idő alatt mindig a debreczeni színház egyik legkedveltebb, művészetében és egyéniségében nagybecskült tagja volt. A derék öreg művésznék s szerdán lesz jutalomjátéka, midőn a „Fokrólfokra” életkép adatik a legelőkelőbb rokonszeny és nagybecskült kifejezése ez alkalommal a közönségnek kötelessége válik. Ezt pedig a debreczeni közönség teljesíteni szokta az erdem elismerésül. Nem kételkedünk, hogy most is teljesíti. Teljesítse is magához illően.

Nyilvános köszönet. Az „Ipar és kereskedelmibank” 20 frt, az „Iparegyesületi taksarék és hitelintézet” 10 frt adományt voltak kegyesek az „Iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egyeslet” részére kezmenh juttatni. Fogadják nevezett intézetek teh. igazgatóságai egyletünk iránt tanusított szives partfogásukért az egyeslet nevében kifejezett hálás köszönetemet. Serli Ede elnök.

Nó-iparkiallást rendez a jótékony magyar nőegylet Zomborban.

A vidéki képkiallítások. A kolozsvári képkiallítás f. hó 19-éig lesz nyitva. A város nem igen lelkesült a műtárlat iránt, annyira, hogy még Székelyfehérváron 27, Debrecezenben 33 darab festményt vásároltak meg, addig ott alig pár kép kélt el; a látogatók száma is Kolozsvárott sokkal gyerebb volt, mint az említett többi városban. — Az országos vidéki képkiallítás, mely nemsokára bezáratik, a jövő ősszel felsőmagyarország nagyobb városaiban fog megtartatni, még pedig: Kassán, Miskolczon, Pozsonyban, Győrben stb.

Egy aranyóra veszett el tegnap a Knoll telken kitöltő tűz alkalmával. Ha becsületes ember találtá meg, kerétkit át szerkesztőségünkbe hozni, a hol illendő jutalomban részesül.

Nyilvános köszönet, és nyugta. A vidéki színészet nyugdíj alapítókéjének gyarapítására ivemen adakoztak: Nagyságos főtisztelendő Huzly Károly prépost ur, 40 ftal, mint alapító tag belépett. Krájnik Alajosné 5 ft. Gróf Csáky Kálmán 5 ft. Özv. Csiffy Lászlóné 2 ft. N. N. 1 frt. N. N. 2 ft. Hollender Gyula 3 ft. Kiss Sándor 5 ft. Rickl Antal 1 ft. Rott S. 2 ft. Végh Gyula 1 ft. Bazkó Samuel 1 ft. Rott Lipót 3 ft. Zeiterer József kap. 1 ft. Dóczy Gyula 1 ft. T. D. 1 ft. Lanitz Bálint 1 ft. Köszegi Gy. 1 ft. Ballon 1 ft. M. kir. p. ügyi számvevőség 2 ft. 60 kr. N. N. 20 kr. N. N. 80 kr. Komlóssy Dezső 1 ft. Br. Schell Rezső 1 ft. Dalmi László 1 ft. Dr. Pallay 1 ft. Szalai József 1 ft. Összesen 85 forint 60 kr. Midőn ezen mélyen tisztelt helygek és urak adományait nyilvánosan nyugtáztam, el nem muaszthatom a fent kitetteknek a magyar vidéki színészek hálás köszönetét kifejezni. Debrecezen, mártius 6. L a t a b á r Kálmán.

Vihar mindenfelé. Az időjárás, mely az utóbbi napokban enyhé és egészen tavaszias volt, hirtelen megváltozott és érezhetően hidegké vált. Angolország minden vidékén erős havazások voltak és a hideg tegnap az idei télen nem észlelt magas fokra emelkedett. E mellett szörnyű orkán dühöngött, mely ugy a tengeren, mint a száraz földön számtalan bal-esetnt okozott, skt több helyen emberéletet is vett ádozatul. Folyton újabb és újabb hajótörésekről hoznak hírt a partok mentéről és a nyílt tengeről.

Eszter III. Jolsván hire terjedt közelebb, hogy a zsidó sakternél szolgáló 13 éves ke-

reszté... egy a... A hor... 1874... taléko... a foly... 4 he... azok... tiszthe... nak je... nak cs... ki, mel... nem a... észre... megjele... ház lak... nagy s... bejutn... hátsó... lálták... fatóme... hogy a... szüksé... fedett... kellett... a tüze... padlása... meuten... *... előtt e... éjelenk... messzir... A gáza... lámpa... a czéln... *... sz. al... szenved... ügyvéd... nyozott... *... után a... mányi g... *... rára két... tetni. H... losokat, a... jesszenek... *... hatóság... közgyüle... előtt tar... telesített... *... jövő év... indiai br... társ tart... vezetes t... állítást v... április v... csütörtök... vazik; a... m a g a s... ősszedtél... l a n u l... s z e n k... emberek... havazás... *... H... kelyhidi... fedezésér... kelyhidon... nyel elh... A paranc... gédtisz... lépti-díj... hely 1... versenybe... Ilona és... kisasszony... urhölgyek... Jegyek e... gyűjleszt... pénztárná... Miska... *... A... szágba u... rátnak... vonakodo... attól tart... fogják E... frankos b... öli, akár... jegy bárm... meghalt... hosszabb... gyelmezte... „Hát meg... — „Nem... esetre sem... zom önnék... *... Vid... Péterffy... tak meg a... tása iránt... terbe vé... Eperjesen... Mezzensé... tekintélyes... tendők... *... A... egy másod... nek czélg... részvenyt... alakuló eg... és azokat... a belügym... szabályok... kul gyüle... ily társulat... haem a... képesek, m... tési állapot

ki első halottnak, a ki tul-

Műgyelő, a ki kötelességét... hajdu-megyéi kir. tanfel-

nyai, hanem Mannsberger... Kereskedő ifjak

nos. Alig van ember Debrecen... Kereskedő ifjak

szönet. Az „Ipar és ke-... Kereskedő ifjak

szönet, és nyugta. A vi-... Kereskedő ifjak

lé. Az időjárás, mely az... Kereskedő ifjak

hire terjedt közelebb... Kereskedő ifjak

resztény leányunk vétét akarták venni. Az

* Tartalékos tisztek fegyvergyakorlata

* Tűz. Mult éjjel 11 óra után Knoll Pálnak

* Új lámpa. A piac közepén pár nap

* Négy főt vettünk a homok-utca 2946.

* Asztalosoknak. Fehér Herman a nyá-

* Hitelesítés. Debreczen város törvény-

* Kiállítások. Ez év decz. 4-től egész a

* Nagy hűsös. Szerajevából távirják

* Hangverseny és táncvigalom. A szé-

* Az orvos jutalma. Valaki Franciaor-

* Vidéki ipariskolák. Zichy Jenő gróf és

* A lótenyésztés emelésére Budapest

egy második társulat van alakulófélben,

* Margitay Tihámér festőművészek a

* Jön a krinolin. Azaz, hogy már itt is

* Elkészült től. Az időjárás szeszélye a

* „Magyarország” cizmen Ardényi Dezso

* Utli kaland. Egy florenzi ügyvéd, Dro-

* Nyilatkozatok. I. Alólírottak bizonyítjuk,

II. Alólírottak bizonyítjuk, hogy a Vér-

CSARNOK.

Egy lelet a surjáni szecskamalomból.

Ha az ember pusztán lakik, beh sok

Olyan csendes minden, szundikál a be-

gy lép be majd tetszhalála észrevételül

Zajt csak a szomszéd falvakból kihallható

Oh, beh bubánatos is ez a „miviszony

Kissé furcsán hangzik, de igaz, hogy

Estenden, a köd melyen le is volt eresz-

— Végre valahára! Ime itt a levél, Ku-

— Lausanne, 7/2. (Anno: lemosta az eső)

— Na, ne nézz olyan mérgesen, ugy

— Ugy-e, te kis hamis?

— Volt zongoramestered, helyesebben:

— Hejh, sokszor eszembe jut az nekem,

— De ugy-e, amíg azt kellett rág-

— Míg a szomszéd kocsiban ülök, sem a vo-

— Akkor semmivel sem tartozom

— Akkor semmivel sem tartozom

— Akkor semmivel sem tartozom

— Akkor semmivel sem tartozom

— Akkor semmivel sem tartozom

— Akkor semmivel sem tartozom

gyunk meg? Hányat csal őt meg, nagyságos

— Igen igen! Villás reggeli után, meg

— N. B. Ha netalán bármi néven neve-

— Te elfogod azt küldenit, a te kis Pe-

— Mástkülönbven van szerencsém tudatni

— A propros! A gyöngyös karperec s

— Hogy érzik magukat a kis trónörö-

— A feleletet elevedem, tudom, hogy

— Messze lakunk egymástól, remélem,

— Beteg ön még most is? — Ha halála

— Szép álmokat!

örök időnk lekötölezzet Pepikéje.

Ki volt Bénus ur? — Felelet: Hajdanában gazdag vautreien,

— Ugyan tanýkán mögött, a fekete hal-

— Osei nyugodnak ott Benu urnak.

Neki nem jutott már hely. Szük lett volna

— Színház. Holnap, vasárnap a debre-

Felelős szerkesztő: HENTALLER LAJOS

1883-iki friss töltésű szolyvai savanyu-viz, diszesen kiállított üvegekben kapható: CSANAK JÓZSEF fűszerkereskedésében.

